

Provocatietest bij allergieën

voeding of medicijnen

U heeft in het verleden een allergische reactie gehad, die misschien is veroorzaakt door voedsel of door medicijnen. Met een provocatietest kunnen we onderzoeken of u bepaalde voedingsmiddelen of medicijnen wel of niet kunt innemen. Provocatie is een test waarbij na het innemen van bepaalde voedingsmiddelen of medicijnen de reactie hierop wordt bestudeerd. Zo komen we te weten of u een allergische reactie krijgt en bij welke hoeveelheid.

Risico's

Tijdens de provocatietest krijgt u het voedingsmiddel of het medicijn stapsgewijs en in toenemende hoeveelheid aangeboden. Dit wordt gedaan om het risico op een grote allergische reactie te beperken. Echter, de kans dat er een reactie komt blijft aanwezig. Daarom wordt de provocatietest in het ziekenhuis gedaan.

Over het onderzoek

Wat is het doel?

De test wordt afgenomen om:

- Vast te stellen of u allergisch bent voor een voedingsmiddel of een medicijn, wanneer dit niet kan worden vastgesteld na huidtesten en uit uw verhaal.
- Een inschatting te maken van de kleinste hoeveelheid van het voedingsmiddel waarop u reageert
- Vast te stellen of u over een allergie bent 'gegroeid'.
- Een veilig ander medicijn te vinden.
- Anders: .....

Duur van de provocatie

Een provocatietest bestaat altijd uit een aantal stappen, meestal tussen de 3 en 8. Bij elke stap krijgt u een grotere hoeveelheid van het medicijn of van het voedingsmiddel toegediend. Tussen de stappen zit meestal een half uur tot een uur. Na de laatste stap wordt u nog 1 tot 2 uur geobserveerd, heel soms langer. Krijgt u klachten tijdens de test en wordt de provocatie afgebroken? Dan blijft u op de polikliniek tot u weinig of geen klachten meer heeft. Houdt u er rekening mee dat de provocatie minimaal 4 uur duurt. Neem daarom een boek, tablet of laptop mee.

Mag ik eten en drinken voor of tijdens de provocatie?

U mag van tevoren licht ontbijten: een kopje thee en een beschuitje met beleg of een boterham (wit of lichtbruin) met beleg. Met een licht ontbijt voorkomt u klachten, die ukrijgt omdat u niet of te weinig heeft gegeten. Deze klachten hebben dan niets te maken met de provocatie of een allergische reactie.

Tijdens de provocatie mag u alleen koud water drinken, tenzij anders is afgesproken.

Soorten provocatie

Er zijn 2 soorten provocatietesten: een open provocatie en een dubbelblinde provocatie. Op dit moment worden er in het Spaarne Gasthuis bij medicijnen en voedingsstoffen alleen open provocatietesten gedaan.

Open

Bij een open provocatie eet of drinkt u het verdachte voedingsmiddel of het medicijn toegediend. U ziet dus wat u inneemt.

Dubbelblind met voedsel

Bij een dubbelblinde voedselprovocatie:

- Krijgt u 1 keer het voedingsmiddel te eten of te drinken, terwijl middel verstopt zit in een koek of een drankje.
- De andere dag krijgt u dezelfde koek of drank zonder het voedingsmiddel. Deze dag noemen we de placebodag.

De koek of drank is zo bereid dat u het verschil niet merkt tussen de koek of drank met en de koek of drank zonder het te provoceren voedingsmiddel.

Dubbelblind met medicijnen

Bij deze dubbelblinde provocatie is het medicijn meestal verborgen in een capsule. Of u krijgt eenmaal een injectie met water en eenmaal een injectie met het geneesmiddel zonder dat dit zichtbaar is. U en de arts weten niet wat u op een van beide dagen krijgt toegediend. Pas als beide dagen voorbij zijn, wordt u verteld op welke dag u wat kreeg toegediend.

Omdat het bekend is dat er ook klachten kunnen ontstaan zonder dat iemand het verdachte geneesmiddel of voedingsmiddel krijgt, nemen we de dubbelblinde provocatietest af. Als u op beide dagen dezelfde klachten krijgt of op de dag dat u het verdachte stof niet krijgt, dan kunnen we aannemen dat die klachten niet het gevolg zijn van een allergie.

Hoe verloopt de test en wat kan ik doen?

- Voor de test worden er controles gedaan van bloeddruk, pols, huid, keel en longen. Een aantal controles herhalen we een paar keer tijdens de test.
- Tijdens de provocatie verblijft u in de ruimte van de dagbehandeling allergologie. Er is altijd iemand aanwezig die u in de gaten houdt.

- Krijgt u klachten tijdens de provocatie, dan meldt u dit dan meteen aan degene die u in de gaten houdt.
- Tijdens de provocatie mag u de ruimte **niet** verlaten. Wilt u naar het toilet? Vertelt u dit dan eerst.

Niet iedere klacht heeft te maken met een allergische reactie. Daarom krijgt u soms het advies om toch een stap verder te gaan of een stap te herhalen, ondanks dat de klachten. De persoon die u begeleidt tijdens de provocatie beslist of de provocatie gestopt moet worden of om een stap verder te gaan. Er zijn voldoende middelen aanwezig om u te behandelen wanneer u een ernstige reactie krijgt.

Wat doe ik met mijn medicijnen

Om de uitslag van de provocatie niet te verstoren is het soms beter met bepaalde medicijnen te stoppen. Uw behandelend arts bespreekt met u welke medicijnen u moet stoppen en welke medicijnen u wel mag blijven gebruiken.

- Luchtwegverwijders (puffer voor de longen) en neussprays tegen hooikoorts mogen wel gebruikt worden op de dag van de provocatie. Neemt u deze medicijnen mee op de dag van de provocatie.
- Gebruikt u antibiotica en/of prednison? Overleg dan vooraf met de polikliniek over het gebruik van deze medicijnen.
- Twijfelt u over uw medicijnen, belt u dan met de verpleegkundige van allergologie.

Aan het einde van deze folder vindt u een overzicht van medicijnen, waarmee u moet stoppen voor de provocatietest.

Medicijnen of voedingsmiddelen meenemen

Krijgt u een provocatietest voor een medicijn? Het ziekenhuis zorgt voor het medicijn, tenzij uw arts anders met u heeft afgesproken.

Bij een provocatietest voor een voedingsmiddel vragen wij u om het voedingsmiddel zelf mee te nemen op de dag van de provocatie. U neemt onderstaand voedingsmiddel mee:

...../ ..... gr

Het voedingsmiddel moet zo puur mogelijk zijn, bijvoorbeeld noten zijn ongebrand en ongezoeten en komen niet uit een notenmix. Voor groenten/ fruit hebben geen dressings en zijn niet bereid is in een magnetron.

Afspraak provocatietest

De provocatie gebeurt op polikliniek interne geneeskunde Haarlem Zuid. Deze polikliniek heeft een allergologie spreekuur en een dagbehandeling voor allergieën.

Noteer hier de data en tijden

Datum eerste provocatie:.....Tijd: .....

Datum tweede provocatie:.....Tijd: .....

Kunt u niet naar de afspraak komen of bent u kort voor de provocatietest ziek, geef dit dan zo snel mogelijk door aan de verpleegkundige allergologie via polikliniek interne geneeskunde, telefoonnummer (023) 224 0050.

De uitslag

Na de provocatie krijgt u een afspraak met de zorgverlener, die de provocatie heeft aangevraagd. Tijdens deze afspraak wordt de uitslag met u besproken.

Wel allergisch

Blijkt uit de test dat u allergisch bent, dan krijgt u meestal het advies om het betreffende medicijn of voedingsmiddel te vermijden.

- Bij een allergie voor een voedingsmiddel kunt u uitleg krijgen hoe u etiketten van producten kunt lezen. Eventueel kunt u worden doorverwezen naar een diëtist. Ook krijgt u uitleg over wat u kunt doen als u per ongeluk toch het voedingsmiddel binnen krijgt. Als dat nodig is krijgt u een adrenaline pen.
- Is het lastig om het medicijn te vermijden, dan bespreek dan samen met uw behandelend arts welk ander medicijn u dan kunt gebruiken.

Niet allergisch

Bent u niet allergisch, dan kunt u het voedingsmiddel of het medicijn weer gebruiken.

Bent u bang voor een reactie en vermijdt u het voedingsmiddel, dan zijn er zogenoemde thuis-introductieschema's, waarin staat hoe u het voedingsmiddel weer stapsgewijs thuis kunt gaan gebruiken.

Contact

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Neem dan contact op met verpleegkundigen van allergologie, telefoonnummer (023) 224 3211. Zij houden een telefonisch spreekuur op dinsdag, donderdag en vrijdag van 11:00 tot 12:00 uur en van 15:00 tot 16:00 uur.

Medicijnen waarmee u moet stoppen

Onderstaande medicijnen móet u stoppen voorafgaand aan de provocatietest. Antihistaminica mag u 72 uur vóór het onderzoek niet meer innemen

Stofnaam	Geneesmiddel
acrivastine	Semprex
cetirizine	Allergietablet Cetirizine, Prevalin allerstop, Reactine, Zyrtec
chloorcyclizine/cinnarizine	Primatour
cinnarizine	Cinnarizine
clemastine	Clemastine, Tavegyl
cyclizine	Cyclizine tablet, Cyclizine zetpil FNA
desloratadine	Aerius, Desloratadine, Neoclarityn
dimetindeen	Fenistil
doxylamine/pyridoxine	Xonvea
ebastine	Ebastine, Kestine
fexofenadine	Allegra fexotabs, Fexofenadine, Telfast

Stofnaam	Geneesmiddel
hydroxyzine	Hydroxyzine
ketotifen (systemisch)	Ketotifen stroop, Zaditen
levocetirizine	Levocetirizine, Xyzal
loratadine	Allerfre, Loratadine, Claritine
meclozine	Suprimal
meclozine/pyridoxine	Emesafene
mizolastine	Mizollen
oxomemazine	Toplexil
promethazine	Promethazine tablet, Promethazine stroop
rupatadine	Rupafin, Rupatadine

Bètablokkers op de dag van het onderzoek niet innemen in de ochtend

Stofnaam	Geneesmiddel
acebutolol	Acebutolol
atenolol	Atenolol
bisoprolol	Bisoprolol, Emscor
carvedilol	Carvedilol
celiprolol	Celiprolol
labetalol	Labetalol tablet, Trandate
metoprolol	Metoprolol, Selokeen
nebivolol	Nebilet, Nebivolol
pindolol	Pindolol
propranolol	Propranolol, Propranololdrank FNA, Hemangioli
sotalol	Sotalol

Waar zijn we te vinden?

Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

www.spaarnegasthuis.nl

Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

info@spaarnegasthuis.nl